

2024/2354

10.10.2024

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2024/2354

z dnia 11 kwietnia 2024 r.

**w sprawie absolutorium z wykonania budżetu agencji Unii Europejskiej za rok budżetowy 2022:
wyniki, zarządzanie finansami i kontrola agencji**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoje decyzje w sprawie absolutorium z wykonania budżetu agencji Unii Europejskiej za rok budżetowy 2022,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2021 (COM(2023)0384),
- uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2022 wraz z odpowiedziami agencji ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 68 i 70,
- uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/715 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów utworzonych na podstawie TFUE oraz Traktatu Euratom, o których mowa w art. 70 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽³⁾, w szczególności jego art. 105,
- uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
- uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0118/2024),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 262 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz art. 3 załącznika V do Regulaminu Parlamentu Europejskiego w niniejszej rezolucji przedstawiono, w odniesieniu do każdego organu, o którym mowa w art. 70 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, uwagi przekrojowe towarzyszące decyzjom o absolutorium;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 262 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz art. 3 załącznika V do Regulaminu Parlamentu Europejskiego w niniejszej rezolucji przedstawiono również, w odniesieniu do Agencji Dostaw Euratomu, uwagi przekrojowe towarzyszące decyzjom o absolutorium;
- C. mając na uwadze, że agencje Unii powinny skupić się na zadaniach o wyraźnej europejskiej wartości dodanej, a organizacja takich zadań powinna być zoptymalizowana, aby – w interesie unijnych podatników – uniknąć powielania działań;
- D. mając na uwadze, że w ramach procedury udzielania absolutorium organ udzielający absolutorium zamierza podkreślić istotne znaczenie wzmocnienia legitymacji demokratycznej instytucji Unii; mając na uwadze, że obejmuje to zwiększenie przejrzystości i rozliczalności, a także wdrażanie budżetowania celowego i zapewnienie dobrego zarządzania zasobami ludzkimi;

⁽¹⁾ Dz.U. C, C/2023/594, 27.10.2023.

⁽²⁾ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 122 z 10.5.2019, s. 1.

1. zauważa, że w 2022 r. budżet 33 unijnych agencji zdecentralizowanych wynosił łącznie około 3 471 mln EUR w środkach na zobowiązania, co stanowi wzrost o 8,2 % w porównaniu z 2021 r., oraz 3 035 mln EUR w środkach na płatności, co stanowi spadek o 1,78 % w porównaniu z 2021 r.; ponadto zauważa, że z 3 035 mln EUR w środkach na płatności około 2 781 mln EUR pochodziło z budżetu ogólnego Unii, co stanowi 74,85 % całkowitego finansowania agencji w 2022 r. (w porównaniu z 77,27 % w 2021 r.); przyjmuje ponadto do wiadomości, że około 935 mln EUR sfinansowano z opłat i należności oraz ze składek przekazywanych bezpośrednio przez państwa uczestniczące (wzrost o 28,23 % w porównaniu z 2021 r.);
2. zauważa, że całkowity ostateczny budżet na rok 2022 (w następstwie budżetów korygujących) wszystkich zdecentralizowanych agencji unijnych był o ok. 16 % wyższy niż w 2021 r., podczas gdy stopa inflacji w Unii w październiku 2022 r. osiągnęła aż 11,5 %; zauważa w związku z tym, że w latach 2021–2022 nastąpił znaczny wzrost budżetu niektórych agencji, który wyniósł ponad + 60 % (w przypadku ENISA, eu-LISA, EFCA), około 30 % lub więcej (w przypadku ELA, EEA, Fronteksu) i ponad +20 % (w przypadku EUSPA, EUAA);
3. odnotowuje wniosek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego („Trybunał”) zawarty w jego sprawozdaniu rocznym dotyczącym agencji UE za rok budżetowy 2022 („sprawozdanie Trybunału”), zgodnie z którym przeprowadzona przez Trybunał kontrola rocznych sprawozdań finansowych agencji za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2022 r. przyniosła mniej pozytywne wyniki niż w roku poprzednim (2021 r.), a głównym źródłem nieprawidłowych płatności pozostały uchybienia w procedurach udzielania zamówień publicznych;

Główne rodzaje ryzyka zidentyfikowane przez Trybunał

4. odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że ogólne ryzyko dla wiarygodności rozliczeń agencji, ustalone w wyniku zastosowania zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji i opartych na międzynarodowych standardach rachunkowości, jest ogólnie niskie, podobnie jak w 2021 r.;
5. podkreśla, że w sprawozdaniu ogólne ryzyko dla legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń agencji Trybunał uznaje za niskie w przypadku większości agencji oraz za średnie w przypadku agencji, które częściowo finansują się ze środków własnych i w odniesieniu do których obowiązują przepisy szczegółowe dotyczące poboru opłat i innych wkładów na poczet dochodów, i że podobnie było w 2021 r.;
6. odnotowuje, że Trybunał uważa, iż ryzyko dla legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń agencji jest ogólnie średnie, a waha się w przedziale od niskiego do wysokiego w przypadku konkretnych tytułów budżetowych; zauważa, że Trybunał uznaje ryzyko w przypadku tytułu I (wydatki na personel) za ogólnie niskie, w przypadku tytułu II (wydatki administracyjne) – średnie, a w przypadku tytułu III (wydatki operacyjne) – od niskiego do wysokiego, w zależności od agencji i charakteru jej wydatków operacyjnych; zwraca uwagę, że Trybunał uznaje ryzyko związane z tytułem III za podobne do ryzyka związanego z tytułem II, ale ponieważ w grę wchodzi znacznie wyższe kwoty w ramach tytułu III, wpływ jest uważany za większy;
7. zauważa z zaniepokojeniem, że Trybunał piąty rok z rzędu uznaje ryzyko dla należytego zarządzania finansami za średnie, głównie związane z postępowaniami o udzielenie zamówień publicznych, w których nie zapewniono optymalnego wykorzystania środków finansowych; zauważa ponadto, że środki publiczne muszą być zawsze wykorzystywane efektywnie, z uwzględnieniem interesów podatników;
8. odnotowuje, że w opinii Trybunału ryzyko związane z zarządzaniem budżetem jest niskie, przy czym kontrola Trybunału wykazała wysokie poziomy przeniesionych środków na zobowiązania, które jednak zdaniem Trybunału były uzasadnione wieloletnim charakterem operacji lub przyczynami niezależnymi od agencji; wzywa agencje do wzmocnienia zarządzania budżetem i planowania finansowego poprzez ustanowienie ambitnych finansowych kluczowych wskaźników efektywności oraz aktywne monitorowanie wyników finansowych i budżetowych przez cały rok w celu utrzymania przeniesionych środków na akceptowalnym poziomie procentowym;
9. przypomina, że w 2020 r. Trybunał przeprowadził pilotaż zautomatyzowanych procedur kontroli w zakresie kontroli sprawozdań finansowych kilku agencji wykonawczych; zauważa, że w 2021 r. Trybunał rozszerzył stosowanie takich procedur na wszystkie agencje, jednak w przypadku agencji zdecentralizowanych stosował on dziesięć procedur dotyczących wyłącznie wynagrodzeń; docenia zaangażowanie Trybunału na rzecz rozszerzenia stosowania technologii cyfrowej kontroli na inne obszary i wszystkie agencje; z zadowoleniem przyjmuje zatem rozpoczęty przez Trybunał w 2022 r. projekt pilotażowy mający na celu cyfryzację aspektów kontroli zamówień publicznych agencji; wzywa Trybunał do informowania organu udzielającego absolutorium o wynikach tego projektu pilotażowego;
10. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Trybunał stwierdził, iż w większości przypadków (67 ze 121 uwag, w odniesieniu do których do końca 2021 r. nie ukończono działań) agencje rozpoczęły działania naprawcze w odpowiedzi na uwagi z kontroli z poprzednich lat; z niepokojem odnotowuje jednak wzrost liczby uwag z poprzednich lat, które na koniec roku pozostały otwarte, z 48 w 2021 r. do 54 w 2022 r.; wzywa wszystkie agencje, których to dotyczy, do określenia właściwych działań naprawczych oraz do kontynuowania wysiłków w celu podjęcia działań następczych w związku z uwagami Trybunału, które są w toku lub pozostają nierozstrzygnięte;

Zarządzanie budżetem i finansami

11. z zadowoleniem podkreśla, że na podstawie sprawozdania Trybunału wydano opinię bez zastrzeżeń na temat wiarygodności sprawozdań finansowych wszystkich agencji; zauważa ponadto, że Trybunał wydał opinię bez zastrzeżeń na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw sprawozdań finansowych wszystkich agencji; zauważa ponadto, że Trybunał wydał opinię bez zastrzeżeń na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw sprawozdań finansowych wszystkich agencji z wyjątkiem czterech: Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej (CdT), Agencji Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL), Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA); z zaniepokojeniem zauważa, że opinie z zastrzeżeniem zostały wydane przez Trybunał w związku z niezgodnymi z przepisami wydatkami w wysokości 1,3 mln EUR (w przypadku CdT), 4,26 mln EUR (w przypadku CEPOL), 0,6 mln EUR (w przypadku ECDC), w wyniku czego Trybunał oszacował łączną kwotę wydatków niezgodnych z przepisami na 2,8 % łącznych środków na płatności dostępnych w 2022 r., oraz 17,8 mln EUR (w przypadku eu-LISA);
12. zauważa, że w odniesieniu do wiarygodności rozliczeń Trybunał sformułował objaśnienia uzupełniające dotyczące Europejskiej Agencji Leków (EMA), Agencji Kolejowej Unii Europejskiej (ERA), Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA), Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA), Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust), eu-LISA, Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex); zauważa, że objaśnienie uzupełniające dotyczące EMA odnosiło się do nierozwiązanej kwestii umowy najmu jej dawnej siedziby w Londynie, która obowiązuje do 2039 r. i w której nie przewiduje się możliwości wcześniejszego rozwiązania umowy, a potencjalne zobowiązania szacowane na 31 grudnia 2022 r. wynoszą 366 mln EUR, a także niepewności co do wyników finansowych jednostki dominującej najwyższego szczebla podmiotu podnajmującego ten lokal; jest świadomy, że 11 stycznia 2024 r. Komisja Budżetowa Parlamentu Europejskiego przeprowadziła z Agencją wymianę poglądów na temat potencjalnej zmiany podnajmu jej dawnej siedziby w Londynie; zauważa, że objaśnienie uzupełniające dotyczące ERA i Eurojustu odnosiło się do wdrożenia nowego systemu budżetowego, księgowego i finansowego (SUMMA) jako projektu pilotażowego dla Komisji; zauważa, że objaśnienie uzupełniające dotyczące EUAA odnosiło się do wpływu rosyjskiej nielegalnej i niczym niesprokowanej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie na działalność EUAA; zauważa, że objaśnienie uzupełniające dotyczące eu-LISA odnosiło się do opóźnień we wdrożeniu systemu wjazdu/wyjazdu i związanego z tym wpływu na działalność eu-LISA; zauważa, że objaśnienie uzupełniające dotyczące Fronteksu odnosiło się do faktu, że jego system księgowy nie został zatwierdzony drugi rok z rzędu, a także do nieprawidłowego obliczenia wkładów państw stowarzyszonych w ramach Schengen, które wpłaciły o 3,2 mln EUR mniej, niż powinny wpłacić do budżetu Fronteksu na 2022 r.; zauważa, że objaśnienie uzupełniające dotyczące ESMA odnosiło się do niepewności związanej z wynikiem postępowania w sprawie sądowej oraz, jak wynika ze sprawozdania Trybunału, objaśnienie to odnosi się również w pełni do legalności i prawidłowości płatności ESMA;
13. odnotowuje powtarzającą się uwagę Trybunału dotyczącą wkładów państw stowarzyszonych w ramach Schengen, zgodnie z którą różne metody w umowach dotyczących obliczania wkładów pociągają za sobą ryzyko błędnego wykonania tych umów o przyznanie wkładu; odnotowuje zawarty w sprawozdaniu Trybunału apel do EUAA i Fronteksu o współpracę z Komisją w celu sprecyzowania podstawy prawnej obliczania wkładów państw stowarzyszonych w ramach Schengen do budżetów tych agencji, w razie potrzeby w drodze renegocjacji umów z tymi państwami, tak aby ich wkłady właściwie odzwierciedlały wielkość ich gospodarek względem wielkości gospodarki Unii; w tym kontekście wzywa Komisję, by zajęła się tą kwestią podczas nadchodzących negocjacji z państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen w sprawie nowych umów, które obejmą udział tych państw w pracach EUAA i Fronteksu, w celu zapewnienia większej przejrzystości tych umów;
14. z zaniepokojeniem odnotowuje uwagę Trybunału dotyczącą uchybień związanych z różnymi aspektami zarządzania budżetem, takich jak zbyt wysoki poziom przeniesień środków, wysoki wskaźnik opóźnień w płatnościach oraz problemy związane z opłatami lub dochodami w przypadku 16 agencji; odnotowuje w szczególności uwagę Trybunału dotyczącą strukturalnych i powtarzających się wysokich przeniesień środków w przypadku pięciu agencji (ACER, EFCA, ELA, eu-LISA i FRA); ponownie apeluje o przestrzeganie budżetowej zasady jednoroczności; przywołuje zalecenie Trybunału, aby zainteresowane agencje wprowadzały dalsze usprawnienia w planowaniu budżetu i w cyklach jego wykonania w celu zapobieżenia nadmiernym opóźnieniom w realizacji programów prac lub planów zamówień; z zadowoleniem przyjmuje działania rozpoczęte i środki wdrożone w 2022 r. przez kilka agencji (np. ACER, eu-LISA i FRA) mające na celu poprawę ich cykli planowania i wdrażania budżetu;
15. przypomina jednak, że w niektórych przypadkach wysoki poziom przeniesień wynika również z czynników pozostających poza kontrolą agencji, takich jak charakter ich działalności rozciągającej się na okresy wieloletnie lub konieczność zwracania się do wykonawców zewnętrznych w okresach wykraczających poza rok budżetowy ze względu na niedobór personelu;

16. odnotowuje uwagę ze sprawozdania Trybunału, zgodnie z którą w 2022 r. kilka agencji (np. ECDC i Europol) uwzględniło w swoich płatnościach na rzecz beneficjentów dotacji zwrot podatku od wartości dodanej (VAT) związanego z zadeklarowanymi kosztami, co stanowi naruszenie art. 186 ust. 4 rozporządzenia finansowego, ponieważ zdaniem Trybunału beneficjenci byli organami publicznymi działającymi w jako organ władzy publicznej i w związku z tym nie byli uprawnieni do zwrotu podatku VAT; odnotowuje argumenty zainteresowanych agencji dotyczące powodów, dla których różnią się one od stanowiska Trybunału w tej kwestii; powtarza zalecenie Trybunału skierowane do agencji, aby zarządzały dotacjami poprzez zapewnienie zgodności z obowiązującymi przepisami, w szczególności przepisami dotyczącymi zwrotu podatku VAT beneficjentom będącym organami władzy publicznej; wzywa sieć agencji UE (EUAN) do wypracowania wspólnego porozumienia w sprawie zwrotu VAT zgodnie z rozporządzeniem finansowym;
17. przypomina o znaczeniu nawiązania i kontynuowania aktywnego dialogu między Komisją a agencjami na temat przydziału odpowiednich zasobów i opracowania odpowiednich planów zatrudnienia, zwłaszcza w odniesieniu do grupy zaszerogowania, z której przydzielane są stanowiska;

Wyniki

18. zauważa, że wszystkie agencje stosują różne systemy kluczowych wskaźników skuteczności działania, planowanych wyników lub celów strategicznych ustalonych w ich ramach pomiaru efektywności; podkreśla, że sieć EUAN mogłaby pomóc agencjom w stosowaniu wspólnego systemu kluczowych wskaźników efektywności; zauważa, że w przypadku 15 agencji wskaźnik wykonania ich rocznego programu prac przekroczył 95 %, natomiast w przypadku 14 agencji w 2022 r. wskaźnik ten wyniósł poniżej 95 %; ponownie wzywa wszystkie agencje do składania organowi udzielającemu absolutorium sprawozdań dotyczących wskaźnika wykonania ich rocznego programu prac jako skonsolidowanej liczby wyrażonej w procentach; docenia realizację kluczowych wskaźników skuteczności działania przez agencje oraz fakt, że agencje zwróciły uwagę na środki, które mogą poprawić wydajność i skuteczność ich pracy; apeluje jednak do agencji o zwrócenie uwagi na wskaźniki, których jeszcze nie osiągnięto lub których realizacja jest opóźniona; zachęca agencje do korzystania z infrastruktury sieci EUAN w celu lepszej realizacji tych wskaźników;
19. odnotowuje osiągnięcia i sukcesy wszystkich agencji w 2022 r., pierwszym roku niesprowokowanej i nieuzasadnionej rosyjskiej wojnie napastniczej przeciwko Ukrainie; pochwała w tym kontekście szybkie działania podjęte przez agencje w różnych obszarach, takich jak wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne (np. EUAA, Frontex, Europol, FRA), nadzór nad systemami finansowymi (np. ESMA), bezpieczeństwo i obrona (np. EASA) oraz zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne (np. Eurofound), pomimo wyzwań, jakie stwarza nie tylko nielegalna wojna w Ukrainie, lecz także rekordowo wysoka inflacja w całej Unii i kryzys energetyczny;
20. podkreśla ważną rolę, jaką agencje Unii odgrywają we wspieraniu instytucji Unii w kształtowaniu i wdrażaniu polityki Unii, dlatego że wykonują konkretne zadania techniczne, naukowe, operacyjne i zarządcze, jak również prowadzą badania oparte na dowodach; ponownie stwierdza w związku z tym, że należy wyposażać agencje – na poziomie proporcjonalnym do powierzonych im zadań – w wystarczającą liczbę pracowników, zatrudnionych w sposób stabilny i dysponujących wystarczającymi zasobami materialnymi; przypomina zatem, że należy zapewnić odpowiednie zasoby kadrowe i finansowe umożliwiające im dalsze wykonywanie ich programów pracy przy bardzo wysokim wskaźniku realizacji działań;
21. podkreśla ważną rolę unijnych agencji działających w obszarze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, gdyż są one niezbędne do wdrażania strategii politycznych Unii, jak również istotne wsparcie, jakie podmioty te zapewniają instytucjom, organom i państwom członkowskim w zakresie praw podstawowych, bezpieczeństwa i sprawiedliwości przez wykonywanie zadań związanych z działalnością operacyjną, analityką, zarządzaniem i monitorowaniem; w związku z tym ponownie podkreśla, że agencjom WSiSW należy zapewnić odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie;
22. docenia doskonałą pracę agencji działających w obszarze zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego (Cedefop, Eurofound, EU-OSHA, ETF i ELA); przypomina o wyjątkowych mandatach tych agencji i szczególnym składzie ich organów zarządczych opartym na zasadzie trójstronnej, w związku z czym w ich skład wchodzi przedstawiciele organów krajowych i partnerzy społeczni; uznaje, że poprzez swoich członków organy zarządzające zapewniają niezbędne dostosowanie pracy agencji do potrzeb i priorytetów zainteresowanych stron; z satysfakcją odnotowuje wprowadzenie posiedzeń hybrydowych i stosowanie procedur pisemnych, co przyczynia się do zmniejszenia kosztów posiedzeń, w których wymagany jest fizyczny udział;

23. podkreśla, że agencje są najbardziej kompetentne w ocenie wykorzystania zasobów w celu realizacji swoich rocznych programów prac i efektywnego wykonywania swoich mandatów; podkreśla, że agencje muszą współpracować ze sobą w celu prawidłowego przydziału zasobów; podkreśla, że agencje odgrywają kluczową rolę we wspieraniu właściwych projektów zgodnie np. z Europejskim Zielonym Ładem, Europejskim filarem praw socjalnych lub unijnym nowym paktem o migracji i azylu;
24. z zadowoleniem przyjmuje współpracę i koordynację pracy między agencjami zajmującymi się tą samą dziedziną, takimi jak Europejskie Urzędy Nadzoru, agencje WSiSW, agencje w dziedzinie zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego oraz inne agencje, ale także współpracę przekrojową między agencjami zajmującymi się różnymi obszarami polityki;
25. zauważa z niepokojem, że sprawozdanie Trybunału zawiera informacje dotyczące wpływu, jaki niesprowokowana i niesprawiedliwa agresja przeciwko Ukrainie wywarła na działalność dwóch agencji (EUAA i EUSPA); w tym kontekście odnotowuje zwiększone zapotrzebowanie na pomoc ze strony państw członkowskich przyjmujących uchodźców z Ukrainy, a także wstrzymanie wykorzystania rosyjskich rakiet nośnych Sojuz dla satelitów Galileo;

Efektywność i jej wzrost

26. apeluje do agencji o dalsze rozwijanie synergii (w takich dziedzinach jak zasoby ludzkie, zamówienia, cyfryzacja, zarządzanie budynkami, usługi informatyczne i cyberbezpieczeństwo), a także o współpracę i wymianę dobrych praktyk z innymi agencjami Unii w celu poprawy wydajności, w szczególności w kontekście wpływu wojny w Ukrainie i napięć związanych z inflacją; wzywa wszystkie agencje do wprowadzenia systemu i kryteriów umożliwiających obiektywne i szczegółowe monitorowanie oraz składanie organowi udzielającemu absolutorium sprawozdań na temat zmian, rok do roku, jakim podlegają zarejestrowane przez agencje zyski lub oszczędności pod względem czasu, personelu, zużytej energii itp.; zachęca wszystkie agencje do koordynacji, w tym z EUAN, w celu określenia i wykorzystania wspólnego narzędzia umożliwiającego zgłaszanie takich zysków lub oszczędności w sposób umożliwiający ich porównanie;
27. podkreśla, że EUAN odgrywa ważną rolę w rozwijaniu synergii, w tym pomaga agencjom w optymalizacji wykorzystania ich budżetów, koordynując m.in. wspólne procedur udzielania zamówień, partnerstwa, ponowną ocenę priorytetów i redukcję kosztów; docenia w tym kontekście pracę wykonaną przez dziesięć podsięci tematycznych EUAN; przypomina ponadto, że wspólne inicjatywy łączą różne perspektywy, ograniczają powielanie wysiłków, poprawiają uczenie się i zacieśniają relacje między uczestnikami; zachęca EUAN, aby wzmocniła swoją rolę koordynacyjną i zaproponowała więcej wspólnych narzędzi, które mogą pomóc agencjom;
28. z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzoną przez Trybunał przekrojową kontrolę zapewniającą analizę reakcji agencji na kryzysy klimatyczny i energetyczny oraz sposobu, w jaki agencje informowały o realizacji swoich celów klimatycznych i energetycznych; na podstawie sprawozdania Trybunału i odpowiedzi agencji na pytania Parlamentu wymagające odpowiedzi na piśmie odnotowuje, że na koniec 2022 r. 10 agencji (6 w 2021 r.) posiadało certyfikat EMAS (system ek zarządzania i audytu), a 22 agencje nie posiadały certyfikatu EMAS (z czego w przypadku 15 agencji proces certyfikacji EMAS był w toku); wzywa wszystkie zainteresowane agencje, by przyspieszyły proces certyfikacji EMAS;
29. odnotowuje z uznaniem, że wszystkie agencje w różnym stopniu wprowadziły środki mające na celu zmniejszenie ich wpływu na środowisko i wniesienie pozytywnego wkładu w zrównoważony rozwój; wyraża uznanie dla agencji (np. ACER), które formalnie przyjęły (i wdrożyły) plan działania w zakresie zazieleniania; ponawia swoje zalecenie dla wszystkich agencji, aby przyjęły wieloletnie plany działania obejmujące zobowiązania dotyczące redukcji emisji CO₂, które można osiągnąć m.in. poprzez korzystanie z zrównoważonych budynków i przestrzeni roboczych, optymalizację zużycia energii, promowanie niskoemisyjnych środków transportu, korzystanie z hybrydowych metod pracy lub priorytetowe traktowanie zakupu zrównoważonych produktów i usług; wzywa wszystkie agencje, by uwzględniały aspekty środowiskowe przy poszukiwaniu nowej powierzchni biurowej; w związku z powyższym przypomina o potencjalnej roli sieci EUAN we wspieraniu agencji poprzez ustanowienie ad hoc wieloletniego planu działania;
30. z zadowoleniem odnotowuje, że 19 z 33 agencji zdecentralizowanych wdrożyło instytucjonalne plany na rzecz poprawy efektywności energetycznej i neutralności klimatycznej; ubolewa jednak, że – jak wynika ze sprawozdania Trybunału – 14 z 33 agencji zdecentralizowanych nie wdrożyło żadnych instytucjonalnych planów poprawy efektywności energetycznej i neutralności klimatycznej ich działalności; zauważa, że w 2022 r. żadna agencja nie opublikowała sprawozdania na temat zrównoważonego rozwoju, przy czym Cedefop, EIT i Eurofound planują to zrobić do 2024 r.; w tym kontekście przypomina zalecenie Trybunału i apeluje, aby wszystkie agencje poprawiły swoją neutralność klimatyczną i efektywność energetyczną za pomocą aktualnych planów instytucjonalnych, które będą przewidywać jasno określone ilościowe poziomy wyjściowe i docelowe w odniesieniu do zmniejszenia śladu węglowego i zużycia energii, a także aby przedstawiały informacje sprawozdawcze na temat swojej efektywności klimatycznej, energetycznej i środowiskowej, publikując sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju bądź deklaracje środowiskowe;

31. przypomina, jak ważne jest zwiększenie poziomu cyfryzacji agencji pod względem wewnętrznego działania i zarządzania, a także procedur, w celu przejścia na procesy bez papierowej formy dokumentów; zauważa, że ta pozytywna zmiana ma wpływ na opłacalność; z zadowoleniem stwierdza, że w 2022 r. poczyniono dalsze postępy w zakresie cyfryzacji i optymalizacji procesów działań i procedur, zwłaszcza w dziedzinie zasobów kadrowych i postępowań o udzielenie zamówienia; zachęca wszystkie agencje do przyjęcia i wdrożenia oprogramowania zaawansowanego podpisu kwalifikowanego i kwalifikowanego podpisu elektronicznego w celu uzyskania zatwierdzeń i podpisów zarówno od kontrahentów wewnętrznych, jak i zewnętrznych w dokumentach dotyczących zamówień publicznych i umowach; zwraca się do EUAN o wspieranie wszystkich inicjatyw mających na celu przyspieszenie tego procesu cyfryzacji oraz o informowanie organu udzielającego absolutorium o postępach w dziedzinie cyfryzacji;
32. wzywa Komisję do zapewnienia lepszego wykorzystania wiedzy fachowej agencji w odpowiednich obszarach polityki, na przykład w zakresie opracowywania sprawozdań i analiz, prowadzenia badań i sondaży, co umożliwi skuteczniejsze wykorzystanie zasobów budżetowych Unii w porównaniu z rozwiązaniami alternatywnymi; podkreśla w tym względzie niewykorzystany potencjał agencji działających w dziedzinie zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego w zakresie dostarczania konkretnych, istotnych informacji i takich samych produktów wysokiej jakości co konsultanci zewnętrzni, gdy pozwalają na to ich mandaty;

Polityka kadrowa

33. zauważa, że w 2022 r. 33 zdecentralizowane agencje zgłosiły, iż zatrudniają ogółem 10 146 pracowników, w tym urzędników, pracowników zatrudnionych na czas określony, pracowników kontraktowych i oddelegowanych ekspertów krajowych (w porównaniu z 9 631 w 2021 r.), co stanowi wzrost o 5,34 % w porównaniu z 2021 r.; na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje, że dużą część wzrostu liczby zatrudnionych pracowników względem 2021 r. można przypisać trwającej rozbudowie niedawno ustanowionych agencji (np. ELA) oraz rozwojowi agencji, którym powierzono nowe zadania (EFCA, EUAA i Frontex); wyraża uznanie dla agencji (EIGE i EUSPA), które osiągnęły 100 % wskaźnik wykonania swojego planu zatrudnienia w 2022 r.;
34. odnotowuje, że w 2022 r. w 5 agencjach zarejestrowano przypadki wypalenia zawodowego (w sumie 16), a w 19 agencjach (13 w 2021 r.) część pracowników brała nadgodziny; podkreśla, że nie wszystkie przypadki wypalenia zawodowego są oficjalnie rejestrowane; zauważa w szczególności, że nadgodziny brała duża liczba pracowników EFSA (81 % pracowników) i Eurofoundu (97 % pracowników);
35. z zaniepokojeniem zauważa, że w 2022 r. w 15 z 33 agencji wskaźnik rotacji pracowników wyniósł ponad 5 %, przy czym w 4 z nich wskaźnik ten przekroczył 10 %; wyraża uznanie dla agencji (np. EBA) za podjęcie ukierunkowanych działań w celu zapobiegania wysokim wskaźnikom rotacji pracowników; podkreśla znaczenie wdrożenia przez wszystkie agencje środków mających na celu usprawnienie zarządzania talentami i ich skuteczniejsze zatrzymywanie; liczy na to, że EUAN dla swoich agencji członkowskich stanowił forum, które pozwoli wymieniać dobre praktyki i, w miarę możliwości, łączyć siły w tej kwestii;
36. zauważa, że równowaga geograficzna personelu zdecentralizowanych agencji unijnych odzwierciedla liczbę ludności w państwach członkowskich wyrażoną jako odsetek UE-27 bardziej niż równowaga geograficzna personelu Komisji; ubolewa nad niedostateczną reprezentacją w przypadku siedmiu państw członkowskich, nadmierną reprezentacją w przypadku siedemnastu państw członkowskich oraz przybliżoną równowagą w przypadku trzech państw członkowskich; przypomina, że agencje muszą podjąć konkretne działania w celu poprawy równowagi geograficznej; odnotowuje, że z opublikowanego 15 maja 2023 r. badania pt. „The use of contract agents in decentralised agencies” [Zatrudnianie pracowników kontraktowych w agencjach zdecentralizowanych] (zwanego dalej „badaniem”) wynika, iż atrakcyjność finansowa stanowisk pracowników kontraktowych w różnych regionach może wpływać na różnorodność geograficzną kandydatów;
37. podkreśla, że równowaga geograficzna nadal stanowi wyzwanie dla kilku agencji, w których znaczny procent personelu stanowią obywatele państwa członkowskiego, w którym znajdują się agencje, np. BEREC (58 % to obywatele Łotwy), CEDEFOP (47 % to obywatele Grecji), EFSA (49 % to obywatele Włoch), EU-OSHA (46 % to obywatele Hiszpanii); zauważa, że agencje stosują procedurę selekcji w oparciu o kryteria merytoryczne, a w przypadku osób o takich samych kwalifikacjach wybierają kandydatów pochodzących ze słabiej reprezentowanych krajów; wzywa agencje do zastosowania niezbędnych środków w celu zapewnienia zrównoważonej i sprawiedliwej reprezentacji geograficznej;
38. przyznaje, że przyciąganie talentów i zapewnianie zróżnicowanej geograficznie siły roboczej jest związane z indywidualną specyfiką agencji (np. lokalizacja, infrastruktura, szkolnictwo, obszar polityki), a także z zewnętrznymi czynnikami ograniczającymi (np. konkurencja z sektorem prywatnym, niepewność zatrudnienia z powodu umów krótkoterminowych, niskie współczynniki korygujące); na podstawie sprawozdania uzupełniającego EUAN w sprawie absolutorium za 2021 r. odnotowuje z uznaniem działania podjęte przez EUAN w celu zaradzenia brakowi atrakcyjności oraz poprawy reprezentatywności personelu agencji pod względem wieku, płci i pochodzenia geograficznego;

39. odnotowuje z zaniepokojeniem uwagi zawarte w sprawozdaniu Trybunału dotyczące uchybień związanych ze świadczeniami na rzecz oddelegowanych ekspertów krajowych, dotacjami dla stażystów i procedurami naboru, a także odnotowuje, że Trybunał poczynił 8 uwag, z których 3 dotyczyły nieprawidłowych płatności; wzywa zainteresowane agencje do usprawnienia kontroli *ex ante*, tak aby płatności były dokonywane na podstawie dokumentacji dowodowej i obowiązujących przepisów;
40. odnotowuje nieco lepszy rozkład płci w 2022 r. w porównaniu z 2021 r. na szczeblu kadry kierowniczej wyższego i średniego szczebla, gdzie 66,59 % stanowili mężczyźni, a 33,41 % kobiety (odpowiednio 68 % i 32 % w 2021 r.), oraz wśród członków zarządu, gdzie 60,33 % stanowili mężczyźni, a 39,67 % kobiety (odpowiednio 62 % i 38 % w 2021 r.); zauważa, że zgłoszona równowaga płci wśród pracowników ogólnie się pogorszyła, gdyż 54,26 % stanowili mężczyźni, a 46,74 % kobiety (odpowiednio 50,3 % i 49,7 % w 2021 r.); wzywa agencje, by dalej dążyły do osiągnięcia równowagi płci w kadrze kierowniczej wyższego szczebla; ponownie wzywa Komisję i państwa członkowskie do dbania o równowagę płci przy mianowaniu i powoływaniu członków zarządów lub rad administracyjnych; przypomina, że agencje mają ambicję dostosowania się do Komisji, aby do końca 2024 r. osiągnąć równowagę płci wynoszącą 50 % na wszystkich szczeblach zarządzania;
41. odnotowuje, że wszystkie agencje wprowadziły środki mające na celu poprawę dobrostanu pracowników w miejscu pracy oraz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym; zauważa, że liczba i wpływ takich środków różnią się znacznie w zależności od agencji i że nie wydaje się, aby istniały wspólne ramy odniesienia dla wszystkich agencji; wzywa EUAN, by koordynowała wysiłki na rzecz opracowania wspólnych ram odniesienia w tym zakresie; zauważa z zadowoleniem, że zdecydowana większość agencji wprowadziła środki na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami, przy czym środki te obejmują zarówno dostosowania fizyczne, takie jak dostosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i instalowanie ramp w głównych punktach dostępu, jak i dostosowania stanowisk pracy personelu, specjalne ustalenia dotyczące pracy dla pracowników z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie specjalnego sprzętu w oparciu o indywidualne potrzeby; z zadowoleniem przyjmuje również inne środki, które obejmują włączenie praktyk włączających do polityki kadrowej, takie jak zachęcanie kandydatów z niepełnosprawnościami do składania aplikacji, zapewnianie niedyskryminacyjnego charakteru procedur rekrutacji w przypadku niepełnosprawności, zapewnianie szkoleń dla pracowników działów kadr i komisji konkursowych w zakresie różnorodności i włączenia oraz oferowanie wskazówek dotyczących wykrywania nieświadomych uprzedzeń i przeciwdziałania im; wzywa agencje dysponujące większymi budżetami, by odpowiednio odzwierciedliły swoje inwestycje w środkach służących integracji osób z niepełnosprawnościami oraz poprawie dobrostanu pracowników w pracy i zapewnieniu równowagi między życiem zawodowym a prywatnym;
42. zauważa, że 17 agencji przyjęło już Kartę różnorodności i włączenia społecznego, która została zatwierdzona przez grupę roboczą (WGDI) zajmującą się kwestiami w obszarze różnorodności i włączenia; zachęca pozostałe agencje do niezwłocznego przyjęcia tej Karty; z zadowoleniem przyjmuje aktywny rozwój utworzonej przez EUAN grupy roboczej (WGDI) poświęconej kwestiom w obszarze różnorodności i włączenia; w tym kontekście z uznaniem odnotowuje różne działania i wydarzenia zorganizowane przez EUAN w 2022 r., takie jak: – prelekcje online zatytułowane „Zmiana definicji przywództwa – kobiety na czele agencji UE”, „Przewycięzanie kultury przywództwa alfa – jak każdy może zostać skutecznym liderem” oraz – z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnością – „Odnajdywanie siły w sytuacji bezbronności”; – nagrody EUAN za działania w dziedzinie różnorodności i włączenia, przyznawane za inicjatywy administracyjne i kadrowe sprzyjające zwiększaniu świadomości i wdrażaniu praktyk w dziedzinie różnorodności i włączenia w agencjach; wzywa EUAN do przedstawienia organowi udzielającemu absolutorium wyników ankiety na temat różnorodności i włączenia przeprowadzonej wśród pracowników agencji; zachęca EUAN do nieustannego składania organowi udzielającemu absolutorium sprawozdań z postępów w tych dziedzinach;
43. przypomina o znaczeniu opracowania długoterminowej polityki kadrowej w odniesieniu do równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, poradnictwa przez całe życie oraz oferty konkretnych możliwości szkoleniowych w zakresie rozwoju kariery zawodowej, równowagi płci na wszystkich szczeblach personelu, telepracy, prawa do bycia offline, zwiększenia równowagi geograficznej, aby zapewnić odpowiednią reprezentację ze wszystkich państw członkowskich, oraz rekrutacji i integracji osób z niepełnosprawnościami, a także promowania ich równego traktowania i szans;
44. zauważa, że wszystkie agencje wprowadziły dla wszystkich swoich pracowników politykę i środki mające na celu zapobieganie nękanii i jego zwalczanie, przy czym niektóre agencje wprowadziły specjalne środki (np. szkolenia, sesje informacyjne lub szkoleniowe) dla kadry kierowniczej wyższego i średniego szczebla; ponadto odnotowuje, że 8 agencji zgłosiło, że w 2022 r. toczyły się lub zostały zamknięte 23 sprawy dotyczące nękania lub molestowania; zauważa, że w niektórych agencjach (np. ECDC, ENISA, EUAA) w przypadku procedur dotyczących pracowników (np. spraw dotyczących nękania) potrzebne jest wsparcie zewnętrznych firm prawniczych specjalizujących się w prawie unijnej służby cywilnej (regulamin pracowniczy Unii), nawet jeśli agencje te posiadają własny dział obsługi prawnej; na podstawie sprawozdania uzupełniającego EUAN w sprawie absolutorium za 2021 r. zauważa, że w większości przypadków agencje nie spotykały się z przypadkami nękania, w których musiałyby zwrócić się o wsparcie do zewnętrznych kancelarii prawnych lub doradców;

45. zauważa, że Sąd Najwyższy Litwy w swojej decyzji z 23 lutego 2022 r. podtrzymał wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-948/19, w którym uznano, że pracownicy tymczasowi agencji unijnych wchodzi w zakres stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE (*); wzywa wszystkie agencje, by nadawały priorytet stałemu personelowi przed konsultantami zewnętrznymi, co pozwoliłoby zagwarantować wysokiej jakości warunki pracy oraz zapobiec utracie wiedzy i doświadczenia;
46. przypomina, że w agencjach zdecentralizowanych pracownicy kontraktowi mogą stanowić do 65 % ogółu pracowników, zgodnie z regulaminem pracowniczym Unii, co ma zapewniać elastyczność; zauważa w tym kontekście, na podstawie wymiany poglądów przeprowadzonej podczas wysłuchania publicznego (zatytułowanego „Personel i inne zasoby agencji, organów i wspólnych przedsięwzięć Unii”, zwanego dalej „wysłuchaniem publicznym”), które odbyło się w Parlamencie 27 czerwca 2023 r., a także na podstawie badania, że jednolite procedury Komisji dotyczące określania liczby pracowników kontraktowych nie pozostawiają żadnej elastyczności w zatrudnianiu pracowników kontraktowych na podstawie oceny obciążenia pracą zgodnie z mandatem agencji i ograniczają ich zdolność do elastycznego dostosowywania się do pojawiających się potrzeb; zauważa również, na podstawie wysłuchania publicznego, że koszty związane z usługami personelu tymczasowego zatrudnianego w celu zaspokojenia krótkoterminowych potrzeb w działalności i na zastępstwa znacznie przewyższają koszty związane z pracownikami kontraktowymi, co stanowi problem w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 11 listopada 2021 r. (sprawa C-948/19), który nakłada na agencje obowiązek stosowania zasady równej płacy za równe zadania, niezależnie od ich rodzaju umowy; ponownie wzywa agencje, aby w jak największej mierze korzystały z pracy stałych pracowników, tak by zagwarantować godziwe warunki pracy oraz zapobiegać utracie wiedzy i doświadczenia, a Komisję nawołuje do zapewnienia odpowiednich przydziałów na zasoby ludzkie;
47. na podstawie badania zauważa, że pod względem składu siły roboczej w ciągu ostatniej dekady wrosła liczba pracowników kontraktowych w zdecentralizowanych agencjach, zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i jako względny udział w całkowitej liczbie pracowników: z 17 % w 2012 r. do 21 % w 2021 r., przy czym liczba pracowników kontraktowych w kategorii IV odnotowała w tym okresie największy wzrost (a ich udział we wszystkich grupach funkcyjnych wyniósł nawet 46 % w 2019 r.), co wskazuje, że agencje mogą zatrudniać pracowników kontraktowych do wykonywania podstawowych zadań w ramach mandatu agencji; ma świadomość, że zatrudnianie pracowników kontraktowych jako integralnego elementu siły roboczej pomaga agencjom radzić sobie wyczerpującymi się możliwościami zwiększenia wydajności i jednocześnie dostosować się do zwiększonego zakresu obowiązków przy mniejszej liczbie stanowisk; zwraca jednak uwagę na fakt, że rozbieżności w rodzajach umów dotyczących podobnych zadań mają istotne konsekwencje dla ogólnego doświadczenia zawodowego pracowników kontraktowych i ich motywacji, a większa rotacja pracowników kontraktowych pracujących na bardziej wyspecjalizowanych stanowiskach może utrudniać zatrzymanie wiedzy w organizacji; ponadto na podstawie badania zauważa różnice między wynagrodzeniami pracowników kontraktowych a wynagrodzeniami lokalnymi w poszczególnych państwach członkowskich i że w przypadku niektórych agencji (EEA, Eurofound, Europol) wynagrodzenia pracowników kontraktowych wszystkich grup funkcyjnych były niższe od średnich wynagrodzeń w państwach członkowskich (Dania, Irlandia, Niderlandy), natomiast wynagrodzenia pracowników kontraktowych zatrudnionych w innych agencjach (np. ENISA, EIGE) były wyższe niż wynagrodzenia lokalne (Grecja, Litwa); zauważa, że proces rekrutacji pracowników kontraktowych trwa od trzech do dziewięciu miesięcy lub dłużej, a różnice między wynagrodzeniami na różnych stanowiskach mogą mieć wpływ na procedury rekrutacji i wskaźniki jej skuteczności;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

48. zauważa, że z wyjątkiem jednej agencji wszystkie agencje dysponują strategią zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi; z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte przez większość agencji w celu wzmocnienia ich wewnętrznych procedur i mechanizmów kontroli dotyczących potencjalnych sytuacji efektu „drzwi obrotowych” oraz zapewnienia pełnej zgodności z obowiązującymi przepisami przewidzianymi w regulaminie pracowniczym Unii; na podstawie sprawozdania uzupełniającego EUAN w sprawie udzielenia absolutorium za 2021 r. zauważa, że członkowie zarządów agencji wywodzą się w większości z instytucji publicznych na szczeblu krajowym, co pasuje potencjalny konflikt interesów na stosunkowo niskim poziomie; zauważa na podstawie tego samego sprawozdania, że w przeważającej części członkowie zarządów odpowiadają za zarządzanie i nadzór (tylko w nielicznych przypadkach podejmują decyzje operacyjne), a gdy tacy członkowie zamierzają pracować w branżach regulowanych, podejmowane są pewne skierowane do nich środki ograniczające, biorąc pod uwagę, że nie ma prawnego obowiązku, aby ci członkowie np. ubiegali się o pozwolenie na podjęcie pracy; wzywa EUAN do przedstawienia Parlamentowi wyczerpującej listy takich środków ograniczających stosowanych w praktyce przez agencje; zauważa wreszcie, na podstawie badania, że nie wydaje się, by zatrudnianie pracowników kontraktowych wiązało się z większym ryzykiem efektu „drzwi obrotowych”;
49. na podstawie sprawozdania uzupełniającego EUAN w sprawie udzielenia absolutorium za 2021 r. zauważa, że w niektórych przypadkach agencje uważają, iż ze względu na ich misję, wykonywane zadania oraz środowisko i kontekst, w jakim działają, stopień ich narażenia na ryzyko konfliktów interesów i presję lobbystów jest niski, co ma wpływ na to, w jakim stopniu uznają one za niezbędne przyjęcie strategii antykorupcyjnej, podczas gdy inne agencje, ze względu na większe narażenie na takie ryzyko, wprowadziły pełnoprawne strategie antykorupcyjne, w niektórych przypadkach opracowane wspólnie z OLAF-em; w tym kontekście ponownie podkreśla potrzebę regularnego aktualizowania zasad dotyczących przejrzystości, niezgodności, konfliktu interesów i sytuacji efektu „drzwi obrotowych” oraz nielegalnego lobbingu, jak również strategii zwalczania nadużyć finansowych; na podstawie sprawozdania uzupełniającego EUAN w sprawie udzielenia absolutorium za 2021 r. zauważa, że większość agencji nie planuje opracowania wewnętrznej strategii antykorupcyjnej, podczas gdy w przypadku niektórych agencji (np. EBA, EIOPA) strategie w zakresie zwalczania nadużyć finansowych obejmują strategię antykorupcyjną;

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pracy tymczasowej (Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 9).

50. z zadowoleniem przyjmuje publikację zapisów wszystkich spotkań przedstawicieli grup interesu, zainteresowanych stron i lobbystów z agencjami, w których takie spotkania mają zastosowanie; wzywa agencje (np. EASA), które nie utworzyły strony internetowej umożliwiającej publikację takich spotkań, aby niezwłocznie to uczyniły; zauważa, że ze względu na charakter swojej działalności niektóre agencje (np. BEREC, CEPOL, CdT, EU-OSHA) nie przeprowadzają spotkań z lobbystami;
51. odnotowuje, że wszystkie agencje wymagają od członków zarządu i kierownictwa wyższego szczebla deklaracji interesów oraz publikują je na swojej stronie internetowej; zauważa ponadto, że większość agencji publikuje na swoich stronach internetowych życiorysy lub krótkie opisy doświadczenia członków zarządu, osób na stanowiskach kierowniczych, ekspertów zewnętrznych i ekspertów wewnętrznych; podkreśla, że w przypadku niektórych agencji (np. Cedefop, EFSA, ELA, ENISA) życiorysy zawodowe niektórych członków zarządu i ich zastępców nie są opublikowane; wzywa te agencje do niezwłocznego opublikowania wszystkich tych życiorysów na ich stronach internetowych;
52. podkreśla, że większość agencji zgłosiła, że w 2022 r. nie odnotowała spraw dotyczących konfliktu interesów, jednak 9 agencji zgłosiło takie przypadki; zauważa, że badane sprawy dotyczyły poprzedniego zatrudnienia (ACER), niezgłoszenia interesów finansowych dotyczących np. otrzymanego honorarium lub interesów członka bliskiej rodziny (EMA), procedur rekrutacyjnych (EMSA), zaangażowania członków zarządu w procedury związane z personelem (Eurojust) oraz zatrudnienia po odejściu ze służby (Europol); pochwała ogólny wskaźnik zamknięcia takich spraw przez agencje (19 spraw zamkniętych z 21 zgłoszonych i zbadanych) oraz zastosowane środki zaradcze pozwalające uniknąć niekorzystnego wpływu na interesy tych agencji w 2022 r.; ponownie podkreśla znaczenie istnienia solidnych przepisów i ram wewnętrznych mających na celu zapobieganie wszelkim zjawiskom molestowania, konfliktu interesów lub efektu „drzwi obrotowych”, a tym samym zapewnienie najwyższych standardów etycznych i zwiększenie zaufania publicznego do instytucji unijnych;
53. zauważa, że wszystkie agencje wdrożyły politykę dotyczącą sygnalistów; zauważa, że w 2022 r. zgłoszono i zbadano 52 przypadki sygnalizowania nieprawidłowości, z czego 47 spraw zamknięto (w tym 37 otrzymanych przez EMA zewnętrznych zgłoszeń nieprawidłowości), a 2 sprawy (Frontex) były przedmiotem dochodzenia prowadzonego przez OLAF; wzywa wszystkie agencje, aby zapewniły wdrożenie specjalnych, bezpiecznych i skutecznych kanałów zgłaszania zgodnie z odpowiednimi wymogami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937⁽⁵⁾ w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii;

Zamówienia publiczne

54. z dużym zaniepokojeniem zauważa, że w 2022 r. Trybunał odnotował 48 uchybień dotyczących zamówień publicznych (w porównaniu z 34 w 2021 r. i 18 w 2020 r.) oraz że liczba odnośnych agencji rosła – w 2022 r. dotyczyło to 24 agencji (w porównaniu z 22 w 2021 r. i 14 w 2020 r.); wyraża zaniepokojenie, że takie uchybienia pozostają główną przyczyną występowania nieprawidłowych płatności, które wynikają z nieprawidłowości w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych zgłoszonych w 2022 r. lub w poprzednich latach; powtarza zalecenie Trybunału, że agencje powinny udzielać konkretnych zamówień wyłącznie w celu zakupu towarów lub usług objętych powiązaną umową ramową; przypomina zalecenie Trybunału, zgodnie z którym zainteresowane agencje powinny nadal udoskonalać swoje procedury udzielania zamówień publicznych, zapewniając pełną zgodność z obowiązującymi przepisami, w tym w odniesieniu do warunków modyfikowania obowiązujących umów;
55. z zadowoleniem przyjmuje częstsze korzystanie przez agencje unijne z narzędzi e-zamówień; zauważa, że najpowszechniejszymi modułami e-PRIOR wykorzystywanymi przez agencje są e-przetargi, elektroniczne składanie ofert i e-fakturowanie; zauważa ponadto, że w 2022 r. 20 agencji przyjęło i wdrożyło narzędzie do zarządzania zamówieniami publicznymi, 7 agencji je testowało, a 23 agencje wdrożyły narzędzia kwalifikowanego podpisu elektronicznego; wzywa wszystkie agencje do wdrożenia tych narzędzi, dalszych prac nad pełną cyfryzacją procesów udzielania zamówień i informowania organu udzielającego absolution o postępach w tej sprawie;
56. przypomina o znaczeniu, jakie dla wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia publicznego mają zapewnienie uczciwej konkurencji między oferentami oraz zakup towarów i usług po najlepszej cenie, z poszanowaniem zasad przejrzystości, proporcjonalności, równego traktowania i niedyskryminacji; zachęca wszystkie agencje do wdrożenia wszystkich opracowanych przez Komisję narzędzi informatycznych dotyczących e-zamówień; apeluje do wszystkich agencji, aby dalej udoskonalały procedury udzielania zamówień publicznych oraz by dawały przykład i stosowały klauzulę społeczną zawartą w obowiązującej dyrektywie UE w sprawie zamówień publicznych, aby zagwarantować, że podmioty gospodarcze zaangażowane w zamówienia publiczne będą przestrzegały wszystkich mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w prawie Unii, prawie krajowym lub układach zbiorowych lub w mających zastosowanie przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego lub prawa pracy;

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

Mechanizmy kontroli wewnętrznej

57. z zaniepokojeniem odnotowuje ustalenia Trybunału w obszarze systemów zarządzania i kontroli (innych niż kwestie zamówień publicznych i kwestie kadrowe), w których w 2022 r. zaobserwowano uchybienia dotyczące niewystarczającej jakości i kompletności danych, wydatkowania środków bez odpowiedniego przekazania uprawnień przez urzędnika zatwierdzającego, braku właściwych kontroli *ex post/ex ante* oraz uchybienia w zarządzaniu świadczeniami, dotacjami i zobowiązaniami; zauważa, że z łącznej liczby 24 ustaleń w tych obszarach 3 były powiązane z nieprawidłowymi płatnościami; zdecydowanie domaga się wymogu wdrożenia skutecznych systemów zarządzania i kontroli w celu uniknięcia takich niedociągnięć; ponownie apeluje o wzmocnienie systemów zarządzania i kontroli w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania agencji;
58. odnotowuje, że na koniec 2022 r. wszystkie agencje zgłosiły, że wdrożyły zmienione, oparte na zasadach COSO ramy kontroli wewnętrznej (ICF) oraz że przeprowadziły roczną ocenę ICF; ponownie wzywa wszystkie agencje do przedstawienia co najmniej wyników oceny na poziomie komponentu, zachęca jednak agencje do składania sprawozdań na bardziej szczegółowym poziomie, np. według zasad kontroli wewnętrznej;
59. zauważa, że w 2022 r., zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału dotyczącym działań następczych w związku z uwagami z poprzednich lat, 64 uwagi zamknięto, a 57 uwag było nadal wdrażanych lub nieuwzględnionych; wzywa agencje do starannego wdrożenia zaleceń i do dalszego ulepszania ram kontroli wewnętrznej; zauważa wreszcie, że 8 agencji zgłosiło, iż w 2022 r. OLAF rozpatrzył 23 sprawy, z czego 11 zostało zamkniętych w tym samym roku;

Inne

60. z zadowoleniem przyjmuje dalsze działania agencji podjęte w 2022 r. w celu wzmocnienia ich cyberbezpieczeństwa i ochrony przechowywanych przez nie zapisów cyfrowych; wyraża uznanie dla agencji (ECDC, ECHA, EIGE, ENISA), które przyjęły lub zaktualizowały swoje polityki w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji w świetle unijnych rozporządzeń w sprawie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji w instytucjach i organach Unii; zauważa, że niektóre agencje (np. CEPOL) nie przyjęły jeszcze takiej polityki ze względu na brak w ich planie zatrudnienia przydzielonych stanowisk, które byłyby potrzebne do wdrożenia tych przepisów; wzywa zainteresowane agencje do jak najszybszego znalezienia tymczasowych rozwiązań (takich jak dzielenie się odpowiednimi zasobami z innymi agencjami) i znalezienia sposobu na trwałe rozwiązanie; zwraca się do sieci EUAN o ułatwienie lepszej wymiany doświadczeń między agencjami w tym zakresie; wzywa zainteresowane agencje do informowania organu udzielającego absolutorium o postępach w tej dziedzinie;
61. na podstawie wymiany poglądów przeprowadzonej podczas wysłuchania publicznego odnotowuje, że 1) stale rosną zagrożenia cyberbezpieczeństwa, w związku z czym należy odpowiednio zwiększyć budżet ENISA, nawet jeśli nie powierza się jej nowych zadań, a jedynie zwiększa ich zakres; 2) wraz z aktami Komisji w sprawie cybersolidarności i cyberodporności ENISA otrzymałaby nowe zadania bez dodatkowych zasobów; 3) bardzo ważne jest przeprowadzenie i sformalizowanie wspólnie z agencjami, za pomocą jasnej i przejrzystej metody, oceny zasobów potrzebnych w przypadku wzmocnienia mandatów agencji lub zwiększenia ich zakresu; wzywa Komisję, by uwzględniła te aspekty, i przypomina, że jeśli chodzi o cyberbezpieczeństwo, każda agencja musi dokonać inwestycji, aby spełnić wymogi prawne;
62. z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte przez agencje w celu ujawniania i publikowania wyników ich pracy za pośrednictwem różnych kanałów, w tym stron internetowych i mediów społecznościowych; zachęca agencje do kontynuowania wysiłków i przekazywania obywatelom Unii i ogółowi społeczeństwa odpowiednich informacji na temat wyników jasnym i przystępnym językiem, tak aby zapewnić większą przejrzystość i odpowiedzialność publiczną dzięki lepszemu wykorzystaniu mediów i kanałów mediów społecznościowych; oczekuje od agencji przekazania organowi udzielającemu absolutorium informacji na ten temat;
63. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji pt. „Długoterminowa konkurencyjność UE: perspektywa na przyszłość po 2030 r.”, który ma zracjonalizować i uprościć wymogi sprawozdawczości o 25 % w odniesieniu do każdego z obszarów tematycznych w dziedzinie ekologii, cyfryzacji i gospodarki, oraz apeluje do agencji unijnych o usprawnienie procedur wewnętrznych w celu ograniczenia zbędnych obciążeń administracyjnych;
- 64.z obowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji agencjom objętym obecną procedurą udzielania absolutorium, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzania jej publikacją w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).